

IV. Анализа ефеката закона

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

У области се прати ниво и квалитет уређености заштите културног наслеђа, како у погледу уређености елемената културног наслеђа тако и услова за обављање делатности заштите културног наслеђа, институционалне изграђености и уређености области културног наслеђа. Након што се остваре све претпоставке за функционисање заштите културног наслеђа сагласно циљевима због којих се уређује, као показатељи који би били праћени у контроли реализације су: очување целовитог корпуса културног наслеђа, проучавање, тумачење, вредновање и представљање јавности културног наслеђа.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

У предметној области спроводио се Закон о културним добрима („Службени гласник Републике Србије”, бр. 71/94, 52/11–др.закони, 99/11 – др.закон, 6/20 – др.закон и 35/21 – др.закон) који је усвојен 1994. године и осим термилошке застарелости, у међувремену, до данас, су се променила два устава, и читав друштвено политички систем па је било потребно ускладити се са правни системом. Поред тога Закон из 1994. године је по свом карактеру био и општи пропис јер је уређивао општа, заједничка питања заштите културних добара (архивистику, музеологију, стару и ретку књигу, непокретна културна добра и кинотеку) а истовремено је уређивао и посебно сваку област заштите културних добара. Из ових разлога Закон о културним добрима из 1994. године је компликован и обиман пропис, са бројним одредбама које су скоро неприменљиве.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Република Србија спроводи Закон о културним добрима („Службени гласник Републике Србије”, бр. 71/94, 52/11–др.закони, 99/11 – др.закон, 6/20 – др.закон и 35/21 – др.закон) који је усвојен 1994. године. Закон из 1994. године је по свом карактеру био и општи пропис који уређује општа, заједничка питања заштите културних добара (архивистику, музеологију, стару и ретку књигу, непокретна културна добра и кинотеку), као и посебно сваку област заштите културних добара. Пракса је показала да је важећи Закон о културним добрима компликован и обиман пропис, са бројним одредбама које су скоро неприменљиве. Поред тога, током примене овог закона, доношењем Устава 2006. године и значајним изменама у политичком и правном систему, дошло је и до термилошке застарелости прописа.

Из ових разлога, предлаже се промена правног уређења заштите културних добара у Републици Србији, тако што ће се донети један општи пропис којим би се уредила област очувања и системског организовања заштите културног наслеђа, утврдио статус културног наслеђа и поставила општа јединствена правила и основе заштите културних добара у Републици Србији, као и посебни закони којима би се уредиле поједине области заштите културних добара.

Нацрт закон о културном наслеђу дефинише културно наслеђе, врсте културног наслеђа, односно материјално културно наслеђе и нематеријално културно наслеђе, утврђује, циљеве заштите и очувања културног наслеђа, Стратегију заштите и очувања културног наслеђа у Републици Србији, врсте културног наслеђа, вредновање културног наслеђа, утврђивање културних добара, упис у регистар и вођење регистра културних добара, нематеријалног културног наслеђа и евиденцију добара која уживају претходну заштиту, Национални регистар нематеријалног културног наслеђа, јединствени информациони систем културног наслеђа, опште мере заштите, делатност заштите и очувања културног наслеђа, установе заштите и очувања културног наслеђа, делатност установа заштите, услови за њено основање, почетак рада и обављање делатност, мрежу установа заштите, централне, матичне и територијално надлежне установе заштите, поставља заједничке опште мере заштите и очувања културног наслеђа, подршку научно-истраживачким и образовним активностима на заштити и очувању културног наслеђа, утврђује права и обавезе власника и држалаца културних добара и добара под претходном заштитом, уређује промет комерцијално коришћење и експропријацију културних добара, увоз, уношење и извоз и изношење културних добара, повраћај културних предмета као имплементацију Директиве 2014/60/ЕУ Европског парламента и Савета од 15. маја 2014. о повраћају културних предмета незаконито изнесених с територије државе чланице и о измени Уредбе (ЕУ) бр. 1024/2012 (исправка), Сprovedбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 1081/2012 од 9. новембра 2012 за потребе Уредбе Савета (ЕЗ) бр. 116/2009 о извозу културних добара (Кодификована верзија), Уредба Савета (ЕЗ) бр. 116/2009 од 18. децембра 2008. о извозу културних добара (Кодификована верзија), Уредба (ЕУ) 2019/880 Европског парламента и Савета од 17. априла 2019. о уносу и увозу културних добара, као одредбе са одложеном применом после уласка Србије у Европску унију, и надзор над применом Закона. Предложеним законом је утврђено да Министарство образује Национални комитет за материјално културно наслеђе и Национални комитет за нематеријално културно наслеђе.

На овај начин биће створен законски оквир за свеобухватно уређивање заштите и очувања културног наслеђа и правни оквир за детаљно уређење делатности посебним законима из свих области заштите културних добара, као основним извором права за ову материју.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Овај Закон, као основни извором права за ову материју, треба да обезбеди институционалне основе за детаљно уређење свих делатности културног наслеђа посебним законима из свих области заштите културног наслеђа, као и да обезбеди правни оквир за обезбеђивање услова неопходних за обављање делатности заштите и равномеран развој установа заштите. Тако би, поред већ донетих закона којим се уређује музејска, архивска и

делатност заштите старе и ретке библиотечке грађе, требали да се донесу закони из области заштите непокретних културних добара, филмске и остале аудиовизуелне грађе. Доношење закона је неопходно и једино могуће решење за свеобухватно регулисање система заштите културног наслеђа као и поставање система и организације и функционисање делатности заштите и очувања културног наслеђа ако имамо у виду да се не могу на други начин решити актуелни проблеми са којима се свакодневно суочавају установе у обављању делатности.

Осим тога, садашњи законски оквир је делимично застарео и не уређује бројна питања која су од значаја за рад установа и примену добре праксе из света на коју треба да се угледамо.

Законско уређивање обавеза права и обавезе власника и држалаца културних добара и добара која уживају претходни заштиту, Јединствени информациони систем културног наслеђа, питања права и обавеза установа заштите, њихову делатност, стварање мреже установа заштите културног наслеђа, вођење упис у регистар и вођење регистра културних добара, нематеријалног културног наслеђа и евиденцију добара која уживају претходну заштиту, категорисање и утврђивање културних добара, уређивање добара под претходном заштитом, промет и извоз културних добара, повраћај културних предмета у земљу, надзор над применом закона и инспекцијски надзор, образовање Националног комитета за материјално културно наслеђе и Националног комитета за нематеријално културно наслеђе и бројна друга питања су важна ради стварања јединственог система за очување и заштиту све укупно културно наслеђе Србије.

5) Која промена се предлаже?

Циљ предложених законских решења је стварање законског оквира који ће обезбедити потпуну заштиту и очување културних наслеђа и културних добара на јединствен начин, без обзира на облик у којем настаје.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Доношење закона је неопходно и једино могуће решење за свеобухватно регулисање система заштите културног наслеђа као и поставање система и организације и функционисање делатности заштите ако имамо у виду да се не могу на други начин решити актуелни проблеми са којима се свакодневно суочавају установе у обављању делатности.

Имајући у виду значај културног наслеђа и културних добара у савременом свету који их је препознао и као један од битних елемената покретача привредног раста, туристичке понуде једне земље и битног услова за разумевање прошлости и будућности једне земље, неопходно је сва питања у вези настанка културних добара, чувања и заштите као и друга питања у вези надлежности и рада установа заштите културног наслеђа и обавеза и права власника и држаоца, као и питања нематеријалног културног наслеђа уредити општим законом, којим ће поставити правни основи за уређење посебних области заштите културног наслеђа.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Нацрт закона ће утицати на Министарство културе и информисања, у оквиру ког функционише систем републичких установа заштите културног наслеђа, на установе

заштите и очувања културног наслеђа, на кориснике услуга установа заштите културног наслеђа, на специјализована правна и физичка лица који нису део јавног сектора.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоје важећи документи.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Не.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

У случају недоношења закона систем заштите културног наслеђа не би био свеобухватно регулисан као и постављање система и организације и функционисање делатности заштите ако имамо у виду да се не могу на други начин решити актуелни проблеми са којима се свакодневно суочавају установе у обављању делатности

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

У правним системима европских земаља постоје слични модели уређења заштите културног наслеђа, нарочито ако се имају у виду обавезујући прописи ЕУ у области увоза и извоза па се овај предлог закона уклапа у сличну или исту праксу заштите културног наслеђа.

ПРИЛОГ 3:

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва?

(одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Општи циљ чијем остваривању треба да допринесе доношење и примена предложеног закона је Заштита и очување културног наслеђа, циљ који је утврђен као један од приоритетних циљева Владе Србије дефинисани Акционим планом за спровођење Програма Владе.

2) Шта се предметном променом жели постићи?

(одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља.

У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Посебан циљ је стварање законског оквира који ће обезбедити потпуну заштиту и очување културних наслеђа и културних добара на јединствен начин, без обзира на облик у којем настаје.

За постизање овог циља предузеће се следеће мере:

1. Успостављање правно уређеног и организованог система заштите и очувања културног наслеђа, његове идентификације, проучавања, вредновања, категорисања, проучавања и коришћења, као циља овог закона.

2. Уређивање институционалног и правног основа за заштиту и коришћење свих облика културног наслеђа.
  3. Јасно дефинисање и остваривање циљева заштите и очувања културног наслеђа.
  4. Доношење Програма заштите и очувања културног наслеђа у Републици Србији.
  - 5.. Јединствено уређивање система вредновања и утврђивања вредности материјалног и нематеријалног наслеђа, као и утврђивања културних добара и идентификације и евиденције нематеријалног културног наслеђа.
  6. Успостављање јединственог система делатности заштите и очувања културног наслеђа које обављају за то основане установе заштите и очувања културног наслеђа.
  - 7.. Успостављање Мреже установа заштите културног наслеђа Републике Србије, коју чине јавне установе заштите: централне, матичне и територијално надлежне установе заштите.
  8. Образовање Националног комитета за материјално културно наслеђе и Националног комитета за нематеријално културно наслеђе.
  9. Обезбеђивање подршке научно-истраживачким и образовним активностима на заштити и очувању културног наслеђа.
  10. Усклађеност са обавезујућим прописима ЕУ, који се односе на увоз, уношење и извоз и изношење културних добара, повраћај културних предмета незаконито изнесених с територије државе чланице Европске Уније.
- Стварање законског оквира који ће обезбедити потпуну заштиту и очување културних наслеђа и културних добара на јединствен начин, без обзира на облик у којем настаје и где се налази један је од основних циљева који ће се постићи доношењем и спровођењем овог закона. Уређивање ове материје законом, као и усклађена изградња и функционисање савременог система заштите и очувања културног наслеђа и добара ће утицати и на развој свести о важности очувања културних добара и нашег наслеђа за будуће генерације, односно свести да се најважнији предмети и елементи нематеријалног културног наслеђа морају заштитити од уништења јер они представљају својеврсно материјално сведочанство о постојању, организацији и функционисању друштва и државе.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Да. Нацрт закона је усклађен са циљем Заштита и очување културног наслеђа, који је утврђен као један од приоритетних циљева Владе Србије дефинисаних Акционим планом за спровођење Програма Владе. Поред тога, предложена решења су усклађена и са посебним циљевима предложене Стратегије развоја културе Републике Србије од 2020. до 2029. године: 1. унапређење регулаторног оквира, институционалних капацитета и система финансирања у култури и 2. развој система улагања у установе културе и заштиту културног наслеђа, остварује се приоритет развоја кадрова и инфраструктуре, као нормативна, инфраструктурна и управљачка основа за развој културе и стварање неопходног институционалног амбијента за савремено стваралаштво и заштиту културног наслеђа.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Показатељи су:

1. Доношење Стратегије заштите и очувања културног наслеђа у Републици Србији,

2. Јединствено уређивање система вредновања и утврђивања вредности материјалног и нематеријалног наслеђа, као и утврђивања културних добара и идентификације и евиденције нематеријалног културног наслеђа,
3. Успостављање јединственог система делатности заштите и очувања културног наслеђа које обављају за то основане установе заштите и очувања културног наслеђа,
4. Успостављање Мреже установа заштите културног наслеђа Републике Србије, коју чине јавне установе заштите: централне, матичне и територијално надлежне установе заштите,
5. Образовање Националног комитета за материјално културно наслеђе и Националног комитета за нематеријално културно наслеђе, као и
6. Сprovedено усклађивање са обавезујућим прописима ЕУ, који се односе на увоз, уношење и извоз и изношење културних добара, повраћај културних предмета незаконито изнесених с територије државе чланице Европске Уније.

ПРИЛОГ 4:

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

- 1) **Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана "status quo" опција?**
У току анализе разматрана је могућности status quo – не доношење Закона о културном наслеђу, односно не мењање важећег Закона о културним добрима. Ова опција није одржива из разлога што више није могуће постојећим правним оквиром обезбедити потпуну заштиту и очување културних добара.
- 2) **Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?**
У току анализе разматрано је неколико релевантних могућности:
Измене односно допуне Закона о културним добрима којим би се извршила корекција дела уочених проблема не би било добро решење имајући у виду обим потребних измена, односно допуна, те је из наведених разлога целисходније доношење новог закона који би поставио јединствене основе за област заштите културних добара на савремен начин поставио организацију и функционисање делатности заштите, које би се појединачним прописима разрадиле.
- 3) **Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?**
Предвиђено је право на ослобађање од плаћања такси, пореза и других дажбина у складу са законом.
- 4) **Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?**
Нацртом закона је предвиђено успостављање Мреже установа заштите културног наслеђа Републике Србије, коју чине јавне установе заштите: централне, матичне и територијално надлежне установе заштите.
- 5) **Да ли се промена може постићи кроз спровођење**

информативно-едукативних мера?

Не.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Могу.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Да. Расположиви ресурси су постојеће установе заштите културних добара односно заводи за заштиту споменика културе, музеји и галерије, архиви, библиотеке, кинотека, и њихови капацитети у погледу запослених и опреме и објеката.

Према Нацрту закона о културном наслеђу Централне установе заштите у Републици Србију су: Републички Завод за заштиту споменика културе, Народни музеј Србије, Државни архив Србије, Народна библиотека Србије и Југословенска кинотека.

Матичне установе заштите су јавне установе заштите које обављају матичне послове и чија се надлежност, права и обавезе, уређују се посебним законима којима се уређују појединачне делатности заштите културног наслеђа.

Територијално надлежне установе заштите су јавне установе заштите које обављају послове заштите културног наслеђа на одређеној територији у складу са посебним законима.

Установу заштите може основати Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, друго правно или физичко лице, под условима прописаним законом.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Опција је примена регулаторне мере односно доношење Закона о културном наслеђу.

ПРИЛОГ 5:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

У предстојећем периоду неће бити значајнијих ефеката на јавне приходе и расходе.

За спровођење Закона о културном наслеђу није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије за 2021. годину, јер је овим законом предвиђена његова одложена примена годину дана од дана ступања на снагу. Примена Закона се очекује крајем 2022. односно почетком 2023. године.

У члану 97. ст. 4. и 5. Закона о културном наслеђу чланови и председник Националног комитета за материјално културно наслеђе односно Националног комитета за нематеријално културно наслеђе имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Министар. Процена висина накнаде за једног члана Комитета на годишњем нивоу у бруто износу од 60.000 динара.

Сходно члану 94. став 2. Нацрта закона Национални комитет за материјално културно наслеђе и Национални комитет за нематеријално културно наслеђе, имају по седам

чланова које именује Министар на период од четири године из редова истакнутих стручњака из области заштите и очувања културног наслеђа и других сродних области. Средства за спровођење предметног акта ће се планирати у складу са лимитима утврђеним од стране Министарства финансија у поступку планирања и припреме Закона о буџету Републике Србије за 2022. и 2023. годину.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Финансијске ресурсе потребно је обезбедити из буџета Републике Србије.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе ?

Неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

За спровођење Закона о културном наслеђу није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије за 2021. годину, јер је овим законом предвиђена његова одложена примена годину дана од дана ступања на снагу. Примена Закона се очекује крајем 2022. односно почетком 2023. године.

У члану 97. ст. 4. и 5. Закона о културном наслеђу чланови и председник Националног комитета за материјално културно наслеђе односно Националног комитета за нематеријално културно наслеђе имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Министар. Процена висина накнаде за једног члана Комитета на годишњем нивоу у бруто износу од 60.000 динара.

Средства за спровођење предметног акта ће се планирати у складу са лимитима утврђеним од стране Министарства финансија у поступку планирања и припреме Закона о буџету Републике Србије за 2022. и 2023. годину.

Напомињемо да се средства за накнаде за рад председника и чланова Националног комитета за нематеријално културно наслеђе од 2012. године обезбеђују у буџету Републике Србије на Програму 1202, Програмска активност 0011, апропријација економска класификација 423. Такође, средства потребна за рад, односно накнаде за рад председника и чланова Националног комитета за материјално културно наслеђе се обезбеђују на Програму 1202, Програмска активност 0001, апропријација економска класификација 423.

Сходно члану 94. став 2. Нацрта закона Национални комитет за материјално културно наслеђе и Национални комитет за нематеријално културно наслеђе, имају по седам чланова које именује Министар на период од четири године из редова истакнутих стручњака из области заштите и очувања културног наслеђа и других сродних области.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Делимично.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција ?

Није релевантно.

ПРИЛОГ 6:

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузрковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Нацрт закона неће створити додатне трошкове за привреду. Поред тога, стварањем законског оквира којим ће обезбеђује потпуна заштита и очување културног наслеђа и културних добара на јединствен начин, ствара услове за тзв. одрживо коришћење културног наслеђа. Одрживо коришћење културног наслеђа обухвата његову заштиту и коришћење. Коришћењем културног наслеђа се остварују приходи, који се делом могу поново улагати у њену заштиту. То обезбеђује одрживост културног наслеђа и уједно омогућује додатно финансирање из других извора, не ослањајући се само на буџетска средства. Поред тога, привредно коришћење културне баштине утиче на подизање свести и разумевање шире јавности о њеном значају за идентитет, заједништво и друштвену кохезију. Коришћење се спроводи кроз два облика: културни туризам и предузетништво засновано на културном наслеђу.

Културно наслеђе својом разноликошћу, бројношћу, вредностима, значајем и распрострањеношћу представља значајан потенцијал за развој предузетништва, које има важну улогу за национални и локални друштвено-економски развој (запошљавање, нова предузећа, иновације, јавни приходи, подстицање развоја других привредних и друштвених делатности и др.). Осим значаја за економски развој, предузетништво засновано на културној баштини доприноси стварању симболичких вредности и неговању идентитета. Уз примену стандарда и показатеља одрживости, оно постаје и кључан фактор одрживог коришћења културне баштине јер обезбеђује додатна финансијска средства за заштиту и очување.

Предузетништво засновано на културном наслеђу чини скуп делатности чијим производима и услугама комерцијалну вредност даје креативни рад заснован на познавању историје, уметности и културе. По правилу, не финансирају се из јавних извора, на тржишту имају своје специфичне потрошаче, а доприносе стварању симболичких вредности и неговању идентитета. Као подручја која добро покривају комплекс предузетништва заснованог на културној баштини, могу се издвојити: културне индустрије (креирање и продукција музике, уметничких представа, занатство, књижевност, визуелне уметности, изложбе, фестивала, као и издаваштво, архитектура, дизајн и др.) и културни менаџмент (истраживање, планирање, продукција, организовање, вођење културних пројекта, финансирање, маркетинг, промоција, информирање као и образовање и оспособљавања менаџера).

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Не.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Не.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Не.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција утиче на увећање друштвеног богатства на начин очувања културног наслеђа.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Није релевантно.

ПРИЛОГ 7:

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

2) Изабрана опција неће грађанима проузроковати директне трошкове и користи (материјалне и нематеријалне). Поред тога, имајући у виду да су у савременом свету културно наслеђе и културна добра један од битних елемената за покретање привредног раста, туристичке понуде једне земље, као и битан услов за разумевање прошлости и пројектовања будућности једне земље, процеси настанка културних добара, као и чувања и заштите културне баштине су предмет посебне бриге модерне државе (на централном, регионалном и локалном нивоу организовања)

3) Систематском заштитом и очувањем културне баштине, држава треба да обезбеђује стабилност културних вредности и потенцијал за даљи развитак Републике Србије, њено афирмисање у савременом свету, подизање нивоа економске конкурентности, као и квалитета живота.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Није релевантно.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Није релевантно.

4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Није релевантно.

5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Није релевантно.

6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Није релевантно.

7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Није релевантно.

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Није релевантно.

ПРИЛОГ 8:

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Нацрт закона не проузрокује никакав утицај на животну средину, укључујући воду, ваздух и обновљиве изворе енергије.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Нацрт закона не проузрокује никакав утицај на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Нацрт закона неће произвести никакав утицај на здравље људи.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Нацрт закона не представља ризик по животну средину и здравље људи.

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Нацрт закона не утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област.

ПРИЛОГ 9:

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уведе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Нацртом закона предвиђа се систем обављања послова централне установе, матичних и територијално надлежних установа заштите културног наслеђа у мрежи установа заштите културног наслеђа.

Министарство културе и информисања, други државни органи у оквиру свог делокруга, надлежни органи аутономних покрајина и локалних самоуправа као и установе заштите културног наслеђа представљају капацитете за спровођење предложених решења.

Предвиђено је доношење подзаконских прописа у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона о културном наслеђу, а пуни капацитет примене мера заштите културног наслеђа оствариће се и доношењем посебних прописа у областима заштите културног наслеђа.

1. Стратегија развоја заштите и очувања културног наслеђа у Републици Србији

- (члан 10. став 1. Нацрта закона)

- доноси Влада, на предлог министра надлежног за културу

- рок годину дана од дана ступања на снагу овог закона

2. Правилник о изгледу, садржини и начину стављања ознака културних добара да су под посебном заштитом

- (члан 59. став 3. Нацрта закона)

- прописује министар надлежан за културу

- рок годину дана од дана ступања на снагу овог закона

3. Правилник о ближој садржини и начину вођења регистара и централних регистара културних добара по врстама културног добра, осим за архивску грађу који се уређуја посебним законом, евиденције културних добара под претходном заштитом и документацију о културним добрима која се образује и чува уз регистре

- (члан 63. Нацрта закона)

- прописује министар надлежан за културу

- рок годину дана од дана ступања на снагу овог закона

4. Правилник о ближим условима, процедурама, управљању и начину рада у јединственим информационим системима, као и обавезама установа заштите и запослених

- (члан 65. став 2. Нацрта закона)

- прописује министар надлежан за културу

- рок годину дана од дана ступања на снагу овог закона

5. Правилник о потребној документацији и начину издавања одобрења за изношење добара која уживају претходну заштиту у иностранство

- (члан 110. став 2. Нацрта закона)
- прописује министар надлежан за културу
- рок годину дана од дана ступања на снагу овог закона

6. Правилник о ближој садржини Евиденције отуђених и несталих предмета и елемената покретног културног наслеђа и материјалних добара који могу представљати културно наслеђе, начину вођења, процедурама и управљању подацима

- (члан 113. став 4. Нацрта закона)
- прописује министар надлежан за културу
- рок годину дана од дана ступања на снагу овог закона

Поред Националног комитета за нематеријално културно наслеђе образоваће се и Национални комитет за материјално културно наслеђе. Ови комитетти сходно одредбама Нацрта закона имају по седам чланова које именује Министар на период од четири године из редова истакнутих стручњака из области заштите и очувања културног наслеђа и других сродних области.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Министарство културе и информисања има потребне капацитете за спровођење законских одредби.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Није потребно.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Да.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Позитивно утиче на владавину права јер обезбеђује свеобухватну заштиту културних добара и културног наслеђа.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Повећава одговорност и транспарентност рада јавне управе, установа и власника и држалаца културних добара.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Предвиђено је доношење подзаконских прописа у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона о културном наслеђу, а пуни капацитет примене мера заштите културног наслеђа оствариће се и доношењем посебних прописа у облатима заштите културног наслеђа.

1. Стратегија развоја заштите и очувања културног наслеђа у Републици Србији
  - (члан 10. став 1. Нацрта закона)
  - доноси Влада, на предлог министра надлежног за културу
  - рок годину дана од дана ступања на снагу овог закона
2. Правилник о изгледу, садржини и начину стављања ознака културних добара да су под посебном заштитом
  - (члан 59. став 3. Нацрта закона)
  - прописује министар надлежан за културу
  - рок годину дана од дана ступања на снагу овог закона
3. Правилник о ближој садржини и начину вођења регистара и централних регистара културних добара по врстама културног добра, осим за архивску грађу који се уређуја посебним законом, евиденције културних добара под претходном заштитом и документацију о културним добрима која се образује и чува уз регистре
  - (члан 63. Нацрта закона)
  - прописује министар надлежан за културу
  - рок годину дана од дана ступања на снагу овог закона
4. Правилник о ближим условима, процедурама, управљању и начину рада у јединственим информационим системима, као и обавезама установа заштите и запослених
  - (члан 65. став 2. Нацрта закона)
  - прописује министар надлежан за културу
  - рок годину дана од дана ступања на снагу овог закона
5. Правилник о потребној документацији и начину издавања одобрења за изношење добара која уживају претходну заштиту у иностранство
  - (члан 110. став 2. Нацрта закона)
  - прописује министар надлежан за културу
  - рок годину дана од дана ступања на снагу овог закона
6. Правилник о ближој садржини Евиденције отуђених и несталих предмета и елемената покретног културног наслеђа и материјалних добара који могу представљати културно наслеђе, начину вођења, процедурама и управљању подацима
  - (члан 113. став 4. Нацрта закона)
  - прописује министар надлежан за културу
  - рок годину дана од дана ступања на снагу овог закона

ПРИЛОГ 10:

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Да.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Финансијска средства за спровођење изабране опције ће бити обезбеђена. Није потребно спровођење јавне набавке.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Не.

V. Процена финансијских средстава потребних за спровођење закона

За спровођење Закона о културном наслеђу није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије за 2021. годину, јер је овим законом предвиђена његова одложена примена годину дана од дана ступања на снагу. Примена Закона се очекује крајем 2022. односно почетком 2023. године.

У члану 97. ст. 4. и 5. Закона о културном наслеђу чланови и председник Националног комитета за материјално културно наслеђе односно Националног комитета за нематеријално културно наслеђе имају право на накнаду за рад у висини коју утврди Министар.

Средства за спровођење предметног акта ће се планирати у складу са лимитима утврђеним од стране Министарства финансија у поступку планирања и припреме Закона о буџету Републике Србије за 2022. и 2023. годину.

Напомињемо да се средства за накнаде за рад председника и чланова Националног комитета за нематеријално културно наслеђе од 2012. године обезбеђују у буџету Републике Србије на Програму 1202, Програмска активност 0011, апропријација економска класификација 423. Такође, средства потребна за рад, односно накнаде за рад председника и чланова Националног комитета за материјално културно наслеђе се обезбеђују на Програму 1202, Програмска активност 0001, апропријација економска класификација 423.